

FAKULTA
SOCIÁLNÍCH VĚD
Univerzita Karlova

VYHLÁŠKA GARANTA STUDIJNÍHO PROGRAMU
KOMUNIKAČNÍ STUDIA č. 3/2021

o podobě a organizaci státních závěrečných zkoušek ve studijním programu
Komunikační studia se specializací
ŽURNALISTIKA

Na základě schválené akreditace a na základě návrhů garantů jednotlivých specializací stanovují podobu Státních závěrečných zkoušek pro program *Komunikační studia*.

Státní závěrečná zkouška sestává ze tří částí:

Společné části pro všechny specializace:

1. (JBAK01) *Obhajoba bakalářské práce*
2. (JSZ385) *Ústní část Základy komunikace*

Specializační zkouška:

3. (JSZ386) *Ústní část Žurnalistika*

Organizace státních zkoušek:

Zkouška je rozdělena do dvou dní.

První den se uskuteční zkouška ze *Základů komunikace*.

Druhý den se uskuteční *Obhajoba bakalářské práce* a *Specializační zkouška*.

Přesný rozpis státnic stanoví příslušná katedra vždy po ukončení termínu přihlášek ke státnicím v SISu dle příslušného *Harmonogramu akademického roku*.

prof. MgA. Martin Štoll, Ph.D.
garant bakalářského studijního programu
Komunikační studia se specializacemi

V Praze 17. 11. 2021

Následující přílohy obsahují:

Oddíl 1: *Obhajoba bakalářské práce*

Oddíl 2: Společná ústní část *Základy komunikace* – zadání otázek, resp. okruhů

Oddíl 3c: Zadání okruhů pro ústní část zkoušky ve specializaci *Žurnalistika*

PŘÍLOHA VYHLÁŠKY GARANTA KOMUNIKAČNÍCH STUDIÍ *Zadání ke společné části zkoušky*

Oddíl 1: OBHAJOBA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Obhajoba bakalářské práce vychází z nadřazených dokumentů Studijní a zkušební řád UK (platného od akademického roku 2020/2021) a Pravidla pro organizaci studia na FSV UK Čl. 11. (platná od akademického roku 2020/2021)

Oddíl 2: SPOLEČNÁ ÚSTNÍ ČÁST ZÁKLADY KOMUNIKACE

Zkouška je tvořena otázkami, které vycházejí z předmětů *Základy sociální komunikace a Digitální komunikace a práce s informacemi* (student si vytáhne jednu otázku), a *Dějiny komunikace* (student si vytáhne jednu otázku).

Dějiny komunikace (okruhy)

- 1) Vývoj komunikace do 15. – 17. století - způsoby a proměny komunikace do počátku knihtisku, mezilidská komunikace, dopisy, pošta, církevní komunikace, vznik novin a časopisů, charakteristika čtenářů.
- 2) Komunikace v 18. století - média jako místo prezentace politických názorů, občanská civilní společnost, shromažďování vědeckého poznání, osvícenství - otázky svobody projevu, média jako nástroj národního sebeuvědomování (kulturního i politického)
- 3) Rozvoj masových médií, informace jako obchodní komodita - vznik tiskových agentur, komercializace médií, proměny novinářské práce, čtenářské skupiny, vznik reklamních agentur, tvorba veřejného mínění, využití fotografie v médiích.
- 4) Rozvoj kinematografie v době němého filmu do 1. světové války (filmoví průkopníci, rozvoj filmového průmyslu, vznik Hollywoodu)
- 5) Vývoj rozhlasového vysílání ve 20. a 30. letech 20. století - rozdíl mezi evropským a americkým přístupem k obsahu vysílání, charakteristika posluchačů rozhlasu, využití rozhlasu k politickým cílům, otázka vztahu rozhlasu a vysílání kulturních obsahů.
- 6) Rozvoj kinematografie v meziválečném období (filmový průmysl, nástup zvukového filmu, charakteristika filmových diváků, otázka uměleckého versus komerčního pojetí kinematografie, film jako způsob trávení volného času).
- 7) Propaganda a média - zapojení médií do propagandy v době 1. světové války, aktivizace příjemců mediálních sdělení, formy propagandy Německo–Sovětský svaz–USA, propaganda za 2. světové války
- 8) Rozvoj televizního vysílání - televizní průkopníci ve 30. letech, vývoj od konce 40. let 20. století - pohled evropský x americký na obsah a fungování televizního vysílání, televize jako socializační nástroj, společnost volného času, vztah televize a filmu, využití televize pro politické cíle.

- 9) Média jako nástroj ideologického boje mezi Východem a Západem v 50. letech - ideologie ve filmové produkci, vztah médií a politických stran, nástroje přesvědčování příjemců mediálních obsahů, situace v USA - mccarthismus, propaganda v zemích východního bloku.
- 10) Komunikace v 60. letech - rozvoj televize, fungování filmového průmyslu, tištěná média, využití fotografií, hudební průmysl, počátky síťové komunikace.
- 11) Období 70.–80. let 20. století - aféry Pentagon papers a Watergate, média jako hlídací pes demokracie, rozvoj komerčního rozhlasového a televizního vysílání v Evropě, bulvární média, nástup kabelového a satelitního vysílání, video - nový způsob trávení volného času, rozvoj počítačové techniky.
- 12) Zásadní proměny komunikace od 90. let 20. století (e-maily, mobily), vliv na mezilidskou komunikaci i na přenos mediálních obsahů, svět jako globální vesnice, vliv globalizace na kulturu, internet jako pole prezentace názorů, vztah médií a politiky, boj médií o čtenáře/posluchače/diváka, proměny podoby rozhlasového a televizního vysílání, fungování filmového průmyslu, sociální sítě.

Literatura k části *Dějiny komunikace*:

- BEDNAŘÍK, P. – JIRÁK, J. – KÖPPLOVÁ, B. *Dějiny českých médií. Od počátku do současnosti*. Grada, 2019.
- BRIGGS, A. – BURKE, P. *A social history of the media: from Gutenberg to the Internet*. Polity Press, 2007.
- DeFLEUR, M. – BALL-ROKEACH, S. *Teorie masové komunikace*. Karolinum 1996.
- ECO, U. *Skeptikové a těšitelé*. Argo, 2006.
- EMERY, M. – EMERY, E. – ROBERTS, N. L. *The Press and America: an interpretative history of the masmedia*. Allyn and Bacon, 2000.
- JOWETT, G. – O'DONELL, V. *Propaganda and persuasion*. Sage, 2015.
- KÖPPLOVÁ, B. – KÖPPL, L. *Dějiny světové žurnalistiky*. Novinář, 1989.
- KOVARIK, B. *Revolutions in Communication. Media History from Gutenberg to the Digital Age*. Bloomsbury Academic, 2016.
- McLUHAN, M. *Jak rozumět médiím: extenze člověka*. Mladá fronta, 2011.
- POSTMAN, N. *Ubavit se k smrti: veřejná komunikace ve věku zábavy*. Mladá fronta, 2010.
- PROKOP, D. *Boj o média: dějiny nového kritického myšlení o médiích*. Karolinum, 2005.
- THOMPSON, K. – BORDWELL, D. *Dějiny filmu: přehled světové kinematografie*. NAMU, 2007.

Základy komunikace (okruhy)

- 1) Stanovte si kritéria pro rozlišování různých typů sociální komunikace, na základě těchto kritérií nabídněte typologii sociální komunikaci a vyložte, ke kterému typu patří: pro každý termín vybrat jiný příklad zkouška, kterou právě zažíváte / silniční kontrola řidiče hlídkou dopravní policie / beseda členů čtenářského klubu s autorem / karetní hra čtyř přátel v restauraci / návštěva u praktického lékaře / hádka manželů v ložnici / sledování televizního přímého přenosu z jednání PS PČR.
- 2) Vyložte, co je konotace a jak se dá konotace používat pro tzv. implicitní hodnocení například ve zpravodajství. Výklad založte na smyšlených příkladech, které si sám/sama vytvoříte.
- 3) Vyložte, co je znak, uveďte typy znaků s příklady, charakterizujte obor/obory, které/které se studiu znaků věnují, a jeho/jejich výrazné představitele.
- 4) Vyložte a na příkladech ilustруйте specifické rysy síťové komunikace a vysvětlete, jak její existence ovlivnila současnou podobu interpersonální a masové komunikace.
- 5). Vyložte proměny lidské komunikace od počátků k dnešku založené na vývoji komunikačních technologií.
- 6) Charakterizujte různé modelové přístupy k výkladu průběhu a role komunikace a k výkladu jednotlivých modelů využijte jednu vybranou komunikační situaci z následující nabídky: zkouška, kterou právě zažíváte / vysokoškolská přednáška / svatba / natáčení rozhovoru do televizního zpravodajství / placení u pokladu (nikoliv samoobslužné!) v supermarketu / potlesk na konci divadelního představení / komunikace v chatu MS Teams.
- 7) Vyložte roli přirozeného jazyka v sociální komunikaci a v procesu poznání.
- 8) Vyložte a na konkrétních příkladech ilustруйте komunikační problémy, které nastávají v interkulturní komunikaci.
- 9) Vyložte, v čem se liší či může lišit záměr podavatele zakódovaný do sdělení od interpretace sdělení uživatelem.
- 10) Interpretujte následující komunikační situaci z hlediska užití neverbálních kódů: pro každý termín vybrat jinou fotografii (předložené fotografie).
- 11) Uveďte hlavní znaky „společnosti pozdní doby“, tj. společnosti formované síťovými digitálními médii. (Vyberte si jeden z pojmů a rozeberte: infodemie, společnost informační obezity, popř. společnost informačního přehlčení, společnost post-faktická, společnost post-pravdivá, společnost uniklých důvěrných sdělení o všech a o všem).
- 12) Digitální mediamorfóza a proměna zdrojů po jejím nástupu. Typologie zdrojů klasických a digitálních, síťová digitální média jako zdroje informací.
- 13) Typologie přístupů ke zdrojům – jakým způsobem lze rozčlenit přístupy ke zdrojům na základě způsobu jejich zpracování (vědecký, novinářský, publicistický, marketingově-propagační apod.). Vyberte jeden a podrobněji vysvětlete.
- 14) Manipulace a propaganda: základní principy a podstata fungování, manipulativní komunikace, persvazivní komunikace a její role ve společnosti.

- 15) Nástup prvků umělé inteligence do sociální komunikace – automatické generování textů a videí, problematika deepfakes, automatizovaná žurnalistika (popř. algo-žurnalistika), personalizované zpravodajství a personalizovaná reklama – přínosy a limity předmětných fenomenů (např. echo chambers, economy of emotions aj.).
- 16) Etické otázky problematiky práce se zdroji a informacemi – klasifikace zdrojů z hlediska jejich anonymizace, veřejný zájem vs. anonymní zdroje, plagiátorství a ochrana duševního vlastnictví, ochrana osobních údajů, ochrana spotřebitele, analýza a využívání big data, analýza monitoringu sociálních médií apod.).
- 17) Vybrané aspekty normativního rámce sociální komunikace (externí regulace) – základy právního rámce v ČR, který souvisí se zdroji a informacemi (tzn. Listina základních práv a svobod, zákon o svobodném přístupu k informacím, ochrana osobních údajů, ochrana spotřebitele v zákonech o reklamě, o provozování rozhlasového a televizního vysílání).
- 18) Informační poruchy jako symboly doby – misinformace, dezinformace a malinformace v proměnách času, další formy informačních poruch (hoax, clickbait, konspirace aj.), stigmatizace fake-news a fake-media jako součást politické komunikace a strategie, formy obrany proti těmto strategiím.

Literatura k části *Základy komunikace*:

- DeVITO, J. A. *Základy mezilidské komunikace*. Grada Publishing, 2001.
- EYSENBACH, G. *How to Fight an Infodemic: The Four Pillars of Infodemic Management*. Journal of Medical Internet Research, 22(6), 2020. Dostupné z <https://www.jmir.org/2020/6/e21820/>.
- JAKUBOWICZ, K. *Nová ekologie médií. Konvergence a mediamorfóza*. VeRBuM, 2013.
- JIRÁK, J. – KÖPPLOVÁ, B.: *Masová média*. Portál, 2015.
- MCLUHAN, M. *Jak rozumět médiím: extenze člověka*. Odeon, 1991.
- MORAVEC, V. *Proměny novinářské etiky*. Academia, 2020.
- MORAVEC, V. *Média v tekutých časech. Konvergence audiovizuálních médií v ČR*. Academia, 2016.
- PETRUSEK, M. *Společnosti pozdní doby*. Sociologické nakladatelství, 2007.
- VYBÍRAL, Z. *Psychologie lidské komunikace*. Portál, 2001.
- WARDLE, C. *The Need for Smarter Definitions and Practical, Timely Empirical Research on Information Disorder*. Digital Journalism, 6(8), 2018. DOI: 10.1080/21670811.2018.1502047.

Oddíl 3c. Okruhy ke specializaci ŽURNALISTIKA:

Okruh „televize“

1. Specifika obrazové složky audiovizuálního žurnalistického sdělení: druhy a velikosti záběrů, informační hodnota záběrů, kompozice a rámování, pravidla snímání uplatňovaná při natáčení zpravodajského sdělení, střih a skladba, využití infografiky.
2. Specifika zvukové složky audiovizuálního sdělení: mluvené slovo, ruchy, hudba a ticho ve zpravodajských materiálech, jejich charakteristika, konkrétní příklady vhodného a nevhodného uplatnění v praxi.
3. Aplikace digitálních informačních technologií v audiovizuální žurnalistice a nové metody žurnalistické práce, klady a zápory: autorský videožurnalismus, mobilní žurnalismus, dronová žurnalistika, efektová kamera (gopro), využití internetových síťových aplikací Skype, Google, Zoom.
4. Základní mezníky vývoje televizního zpravodajství v ČR po roce 1989 (ČT, Nova, Prima, Barrandov, TV Seznam) se zaměřením na celostátní, regionální a lokální zpravodajské vysílání.
5. Typologie televizních zpravodajských pořadů a jejich žánrová struktura. Základní druhy televizní zprávy.
6. Přehled vývoje audiovizuálních technologií s důrazem na hlavní změny, které způsobily v produkci televizního zpravodajství a v práci televizního redaktora.
7. Kompoziční postupy a stavební prvky televizní zprávy. Reportážní zpráva a její žánry. Živé zpravodajské vstupy.
8. Aktuální televizní publicistika a klasifikace televizních publicistických žánrů na příkladu konkrétních televizních pořadů a formátů.
9. Zahraniční televizní zpravodajství. Mezinárodní výměna zpravodajských materiálů, agenturní obrazové zpravodajství, stálí a mimořádní zpravodajové.

Literatura k okruhu „televize“

- BOYD, A. *Zpravodajství v rozhlase a televizi*. Centrum nezávislé žurnalistky, 1995.
- BOYD, A. – STEWART, P. – ALECANDER, R. *Broadcast journalism: techniques of radio and television news*. Focal, 2008, s. 159.
- BURNS, L. S. *Žurnalistika: [praktická příručka pro novináře]* Portál, 2004.
- GEORGE-PALILONIS, J. *A Practical Guide to GRAPHICS REPORTING. Information Graphics for Print, Web&Broadcast*. FocalPress, Elsevier Inc., 2006.
- HALADA, J. – OSVALDOVÁ, B. (eds). *Slovník žurnalistiky. Výklad pojmů a teorie oboru*. Karolinum, 2017.
- KOBŘE, K. *Videojournalism. Multimedia Storytelling*. FocalPress, Elsevier Inc. 2012.
- KUČERA, J. *Střihová skladba ve filmu a televizi*. AMU, 2002.

**FAKULTA
SOCIÁLNÍCH VĚD**
Univerzita Karlova

- LOKŠÍK, M. Filmový žurnál jako součást československé meziválečné žurnalistiky in ČENKOVÁ, J. – CEBE, J. (eds.). *Meziválečná česká a slovenská žurnalistika (1918-1938)*. Karolinum, 2019: online <https://www.bookport.cz/kniha/mezivalecna-ceska-a-slovenska-zurnalistika-1918-1938>
- LOKŠÍK, M. – VENCLÍK, J. – ZIKA, J. *Zásady tvorby zpravodajské reportáže v České televizi*. Česká televize, 2012. Elektronická interní příručka pro redaktory zpravodajství ČT.
- McCULLOUGH, C. V. *Writing News For Television: Style and format*. Iowa University Press, 1997.
- MUSBURGER, R. B. *Single-Camera Video Production*. FocalPress, Elsevier Inc.
- ORLEBAR, J. *Kniha o televizi*. AMU, 2012.
- OSVALDOVÁ, B. – KOPÁČ R. – TEJKALOVÁ A. *O reportáži, o reportérech*. Karolinum, 2010.
- OSVALDOVÁ, B. a kolektiv: *Zpravodajství v médiích*, Karolinum, 2020.
- PROKOP, P. *Úvod do praxe zpravodajského kameramana*. Česká televize, 1999.
- ŠTOLL, M. *Tři podoby televize*. Literární akademie, 2013.
- THOMPSON, R. – BOWDEN, Ch. J. *Grammar of the Edit*. FocalPress, Elsevier Inc., 2009.
- THOMPSON, R. – BOWDEN, Ch. J. *Grammar of the Shot*. FocalPress, Elsevier Inc., 2009.
- TRAMPOTA, T. *Zpravodajství*. Portál, 2006.
- UNDERWOOD, R. *Roll! Shooting TV News. Views From Behind the Lens*. FocalPress, Elsevier Inc. 2007.
- Internetové zdroje:
- www.ceskatelevize.cz
- www.nova.cz
- www.iprima.cz
- www.barrandov.tv
- www.louc.cz

Okruh „rozhlas“

1. Počátky rozhlasového vysílání na území Československa, rozhlas v období Protektorátu, boje o rozhlas v roce 1945 a 1968 (základní orientace).
2. Definice akusticko-auditivního principu, zásady psaní pro rozhlas a mluvení v rozhlase, orientace v okruzích vysílání Českého rozhlasu a nejposlouchanějších soukromých rozhlasových stanic.
3. Charakteristika rozhlasového zpravodajství a rozhlasové publicistiky.
4. Charakteristika rozhlasové zprávy, její žánrové formy a příklady využití v praxi.
5. Teoretická a praktická orientace při nejpoužívanějších žánrech rozhlasového zpravodajství a publicistiky: rozhovor, feature, reportáž, glosa, komentář, dokument.
6. Charakteristika a zásady editování v rozhlasovém zpravodajství.
7. Představení rozhlasového podcastu na příkladu českého prostředí, definice, nejposlouchanější podcasty.

Literatura k okruhu „rozhlas“

- BEDNAŘÍK, P. – JIRÁK, J. – KÖPPLOVÁ, B. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Grada, 2019.
- BĚHAL, R. Rozhlas po nástupu totality 1949-1958. In: JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu*. Český rozhlas, 2003.
- BOUČEK, Z. – HUBIČKA, J. Období normalizace 1968-1989. In: JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu*. Český rozhlas, 2003.
- ČENKOVÁ, J. – CEBE, J. (eds.). *Meziválečná česká a slovenská žurnalistika (1918-1938)*. Nakladatelství Karolinum, 2019: <https://www.bookport.cz/kniha/mezivalecna-ceska-a-slovenska-zurnalistika-1918-1938-7015/>
- ČERMÁK, M. Nová média: Úvod a stručná historie. In: *Žurnalistika v informační společnosti – digitalizace a internetizace žurnalistiky: proměny a perspektivy žurnalistiky v epoše digitálních médií aneb nová média teoreticky i prakticky*. Karolinum, 2009.
- HALADA, J. – OSVALDOVÁ, B. (eds.). *Slovník žurnalistiky: výklad pojmů a teorie oboru*. Karolinum, 2017.
- JAKUBOWICZ, K. *Nová ekologie médií: konvergence a mediamorfóza*. VeRBuM, 2013.
- JAVŮREK, A. Žurnalistika ve 140 znacích. In: *Žurnalistika v informační společnosti – digitalizace a internetizace žurnalistiky: proměny a perspektivy žurnalistiky v epoše digitálních médií aneb nová média teoreticky i prakticky*. Karolinum, 2009.
- JIRÁK, J. – KÖPPLOVÁ, B. *Masová média*. Portál, 2009.
- KONČELÍK, J. – VEČEŘA, P. – ORSÁG, P. *Dějiny českých médií 20. století*. Portál, 2010.
- MCQUAIL, D. *Úvod do teorie masové komunikace*. Portál, 2009.

**FAKULTA
SOCIÁLNÍCH VĚD**
Univerzita Karlova

MORAVEC, V. Deset let duálního systému rozhlasového vysílání (1989-1999). In: *Svět rozhlasu* 3/2000. Český rozhlas, 2000.

MORAVEC, V. Svobodný rozhlas 1990-2003. In: JEŠUTOVÁ, Eva. *Od mikrofonu k posluchačům: z osmi desetiletí českého rozhlasu*. Český rozhlas, 2003.

NAVRÁTIL, K. (eds.) *Čtrnáct kapitol o rozhlase*. Literární akademie 2006.

OSVALDOVÁ, B. Změnil internet žurnalistické standardy a žánry? In: *Žurnalistika v informační společnosti – digitalizace a internetizace žurnalistiky: proměny a perspektivy žurnalistiky v epoše digitálních médií aneb nová média teoreticky i prakticky*.

Karolinum, 2009.

PEROUTKA, F. *Ferdinand Peroutka pro Svobodnou Evropu*. Uspořádal a doslovem opatřil Jan Bednář. Radioservis, 2013.

TRAMPOTA, T. *Zpravodajství*. Portál, 2006.

Okruh „tisk“

1. Informace a její podoby v médiích, možnosti ztvárnění informace.
2. Základní žánrová kritéria – dokumentujte na vybraných žánrech.
3. Názorová a zpravodajská žurnalistika, jejich podoby, kompoziční postupy.
4. Historie a praxe jednotlivých formátů a druhů, teorie, praxe, konkrétní mediální projevy (komentář, úvodník, fejeton, sloupek, reportáž apod.).
5. Aspekty publicistické a aspekty informační, příčiny a vznik zpravodajské a názorové žurnalistiky.
6. Historické aspekty a současný stav zpravodajství a publicistiky v tradičních médiích, dokumentujte na příkladu konkrétního periodika.
7. Objektivita informace, profesionalita a etika se zaměřením na rozhovor.
8. Výrazné žurnalistické osobnosti v historii a současnosti a jejich přínos ke kreativní práci (doložte na konkrétních autorech).
9. Vztah literatury a publicistiky v tradici a současnosti – vyberte a doložte na příkladech (literární reportáž, esej, fejeton).
10. Zpravodajství a publicistika v různých typech tištěných médií a rubrikách, rozdíly mezi publicistikou psanou pro deník a časopis, odlišnost v pojetí kreativního psaní, editování.
11. Rozdělení časopisecké produkce v ČR (typy časopisů, jejich zaměření, specifikace na čtenářskou veřejnost).
12. Specifika publicistického psaní pro časopisy (druhy publicistiky, příprava novináře, erudice a výsledný efekt vzhledem ke čtenáři).

Literatura k okruhu „tisk“

- BENEŠOVÁ, M. – DYBALSKA, R. – ZAKOPALOVÁ, Z. *Fenomén: Polská literární reportáž*. Karolinum, 2016.
- BURNS, L. S. *Žurnalistika. Praktická příručka pro novináře*. Portál, 2004.
- ČEŇKOVÁ, J. – CEBE, J. (eds.). *Meziválečná česká a slovenská žurnalistika (1918-1938)*. 2019: online <https://www.bookport.cz/kniha/mezivalecna-ceska-a-slovenska-zurnalistika-1918-1938-7015/>
- KARLSEN, Jo-Bech. *Být při tom*. Oslo, 1991.
- KOLEKTIV. *Zpravodajství v médiích*. Karolinum, 2020.
- KOLEKTIV. *Mediální teorie a praxe*. Univerzita Palackého v Olomouci, 2008.
- Mc CHESNEY, R. *Problém médií*. Grimmus, 2009.
- McQUAIL, D. *Žurnalistika a společnost*. Karolinum 2016.
- MORAVEC, V. *Proměny novinářské etiky*. Academia, 2020.
- NÜNNING, A. – HOLÝ, J. – TRÁVNÍČEK, J. *Lexikon teorie literatury a kultury: koncepce - osobnosti - základní pojmy*. Host, 2006.
- OSVALDOVÁ, B. – TEJKALOVÁ, A. (eds.). *Internetizace a digitalizace žurnalistiky: Proměny a perspektivy žurnalistiky v epoše digitálních médií*. Karolinum, 2009.

- OSVALDOVÁ, B. – ČEŇKOVÁ, J. *Česká publicistika mezi dvěma světovými válkami*. Academia, 2017.
- OSVALDOVÁ, B. (Eds.) *O komentáři, o komentátorech*. Karolinum, 2013.
- OSVALDOVÁ, B. – KOPÁČ, R. (Eds.) *O fejetonu, s fejetonem*. Karolinum 2007.
- OSVALDOVÁ B. – KOPÁČ, R. (Eds.). *Pokusy a dobrodružství*. Karolinum 2008.
- OSVALDOVÁ, B. – HALADA, J. (Eds.). *Slovník žurnalistiky*. Karolinum 2017.
- OSVALDOVÁ, B. – KOPÁČ, R. – TEJKALOVÁ, A. *O reportáži, o reportérech*. Karolinum 2010.
- Osobnosti Lidových novin*. Euromedia Group k. s., 2014.
- SZANTÓ, J. *Za oponou války*. Argo, 2018.
- RUSS-MOHL S. – BAKIČOVA. H. *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. Grada, 2005.
- ŘEZNÍČEK, M. *Rozpojené státy*. Argo, 2020.
- THOMPSON, J. B. *Média a modernita*. Karolinum, 2004.

Doporučená četba

- BĚLOHRADSKÝ, V. *Společnost nevolnosti. Eseje z pozdější doby*. Slon 2007.
- ČAPEK, K. *Jak se dělají noviny*. Lidové noviny, 1973.
- ČAPEK, K. *Hovory s T. G. Masarykem. (Myšlení a život)*. Borový, 1935.
- HORÁČKOVÁ, A. *7 krát ve vedlejší úloze.(rozhovory)*. Argo 2016.
- HVÍŽDALA, K. *Dialogy*. Torst, 1997.
- HVÍŽDALA, K. *Opustíš-li mne, nezahyneš (rozhovor se Z. Salivarovou a J. Škvoreckým)*. Ivo Železný, 1993.
- HVÍŽDALA, K. *Myslet zeleň světa (rozhovor s V. Bělohradským)*. Mladá fronta, 1991.
- HVÍŽDALA, K. *Dálkový výslech (rozhovor s V. Havlem)*. Melantrich, 1989, 2021.
- ETZLER, T. *Novinářem v Číně*. Vyšehrad, 2021.
- GLENNY, M. *Nemesis Drogová bitva o Rio*. Absynt, 2020.
- JESENSKÁ, M. *Křižovatky: (výbor z díla)*. Ed. Marie Jirásková. Torst, 2016.
- LIEHM, A. J. *Generace*. Čs. spisovatel, 1990.
- KAPUŚCIŃSKI, R. *Impérium*. Absynt, 2018.
- KUNDERA, M. *Nechovejte se tu jako doma, přáteli*. Atlantis, 2006.
- MÜLLEROVÁ, O. *Dialogické a monologické žánry mluvených projevů*. Stylistika č. IX, 1994.
- OSVALDOVÁ, B. Reportáž vyžaduje nadání i kus dobrodružné povahy. In *Česká literatura* č. 2/2021, s. 257–262.
- PEROUTKA, F. *jedna kniha komentářů*.
- SZCZYGIEŁ, M. *Není*. Dokořán, 2019.
- TOCHMAN, W. *Pánbůh zaplat*. Dokořán, 2013.
- TOPOL, J. *Výstup Jižní věží*. Torst, 2018.

Okruh „foto“

1. Vznik fotografie - předpoklady vzniku fotografie: camera obscura, první fotografické techniky - 1830 – 1860.
2. První válečné fotoreportáže - Roger Fenton, Alexander Gardner.
3. Způsob prezentace fotografie v tisku v druhé polovině 19. století - důležití fotografové této éry.
4. Dvacátá léta: vznik fotožurnalismu v dnešním smyslu slova - technické předpoklady.
5. Významní fotografové a významná masová periodika pracující s fotografií (BIZ, VU, Life, SSSR na Strojce atd.).
6. Válečná reportáž 2. světové války, agentura Magnum (představitelé, styl), The Family of Man, fotoesej.
7. Fotožurnalismus a street photography 1960 až 1990 - představitelé témata.
8. Digitální fotografie, její nastup, mediální změny, které přináší.
9. Manipulace digitální fotografie, RAW data a forenzní softwary, vstup mobilních telefonů do fotožurnalistiky.
10. Algoritmická fotografie, změny estetiky fotografického obrazu dané naprogramovanými algoritmy a jejich vizuální dopad, fotobanky nově definující charakter fotografie.
11. Český a slovenský fotožurnalismus od 1918 - do současnosti.
12. Myšlení o fotografii: teoretické koncepty (Susan Sontag, Roland Barthes, Vilém Flusser).

Literatura k okruhu „foto“

- BATCHEN, G. *Burning with desire: the conception of photography*. The MIT Press, 1997.
- LÁB, F. *Postdigitální fotografie*. Karolinum, 2021.
- LÁBOVÁ, A. *Česká novinářská fotografie 1945 – 1989*. Karolinum, 2019.
- LÁBOVÁ, A. Fotografie v českých časopisech 30. let 20. století, obrazová ilustrace nebo fotožurnalismus? in ČENKOVÁ, J – CEBE, J. (eds.). *Meziválečná česká a slovenská žurnalistika (1918-1938)*. Karolinum, 2019.
- <https://www.bookport.cz/kniha/mezivalecna-ceska-a-slovenska-zurnalistika-1918-1938>
- LÁBOVÁ, A. – SEKERA, M. Hradní fotoarchiv a česká fotožurnalistika do třicátých let 20. století. *Sborník Národního muzea v Praze*. Řada A – historie. 2010, roč. 64, č. 1-2, s. 25–36.
- LÁBOVÁ, A. – LÁB, F. Podíl obrazových časopisů na rozvoji vizuální kultury první poloviny 20. století. *Sborník Národního muzea v Praze*. Řada C – Literární historie. sv. 55, 2010, č.3 - 4, s. 19–24.
- https://publikace.nm.cz/en/file/26fa684b32153702b789d4439f52b03e/27847/sbornik_C_34_2_010_Labova_Lab.pdf
- TAUSK, P. *A short history of press photography*. International Organization of Journalists, 1988.

FAKULTA
SOCIÁLNÍCH VĚD
Univerzita Karlova

Teorie fotografie:

BARTHES, R. *Světlá komora: poznámka k fotografii*. Fra, 2005.

FLUSSER, V. *Za filosofií fotografie*. Fra, 2013.

MITCHELL, W. J. T. *Teorie obrazu: eseje o verbální a vizuální reprezentaci*. Karolinum, 2016.

SONTAG, S. *O fotografii*. Paseka, 2002.

Obecné dějiny fotografie:

MARIEN, M. W. *A Cultural History*. Laurence King Publishing, 2002.

MRÁZKOVÁ, D. *Co je fotografie: What is Photography = 150 let fotografie : 150 Years of Photography : katalog výstavy*, Praha 1. 8. – 30. 9. 1989. Videopress MON.

FRIZOT, M. *A New History of Photography*. Konemann, 1998.

Okruh „online média“

1. Online média na české scéně: vznik, fungování, financování či vztah k tradičním médiím.
2. Česká tisková kancelář: fungování zpravodajské agentury a její význam pro online média.
3. Textová produkce online médií či zpravodajských agentur, význam titulku i jiných částí.
4. Multimediální produkce na příkladu fungování online médií nebo zpravodajských agentur.
5. Kontinuální pokrývání mimořádných událostí: žurnalistika (téměř) v přímém přenosu.
6. Svět diskusí a sociálních sítí: interakce aktérů v online prostoru a její důsledky.
7. Nástrahy online prostředí: třídění a ověřování informace či různé typy dezinformací.
8. Návštěvnost online médií: zdroje čtenosti, její posilování i dopady na žurnalistiku.
9. Umělá inteligence a automatizace žurnalistiky v online médiích i zpravodajských agenturách

Literatura k okruhu „online média“

- BEDNÁŘ, V. *Internetová publicistika*. Grada, 2011.
- BRADSHAW, P. F. – ROHUMAA, L. *The online journalism handbook: skills to survive and thrive in the digital age*. Longman, 2011.
- ČUŘÍK, J. *Nové trendy v médiích I: Online a tištěná média*. Masarykova univerzita, 2012.
- DICK, M. *Search: theory and practice in journalism online*. Palgrave Macmillan, 2013.
- HALADA, J. – OSVALDOVÁ, B. (eds.). *Slovník žurnalistiky*. Nakladatelství Karolinum, 2017.
- OSVALDOVÁ, B et al. *Zpravodajství v médiích*. Karolinum, 2020.
- ŠMÍD, M. – TRUNEČKOVÁ, L. *Novinář a jeho zdroje v digitální éře*. Karolinum, 2009.
- TRUNEČKOVÁ, L. Textová zpráva v agentuře. In: OSVALDOVÁ, Barbora et al. *Zpravodajství v médiích*. Karolinum, 2020.

Relevantní zdroje statistických údajů o online médiích, např. netmonitor.cz, aktuální informace na www.ctk.cz.